

Helpotusta kesähelteille: vinkit kodin viilentämiseen

Nuhruisen julkisivun ensiavuksi
riittää usein pesu

16

Säännöllinen huolto pidentää
katon elinkaarta

18

EST

2015

PELTIKII
AITOKATTO

OIKEIN AIKA KATTOJEN UUDISTAMISELLE

Tämä vuosi on edullista aikaa teettää kattoremontti.
Materiaalikustannukset on normalisoituneet
ja työvoimaa hyvin saatavilla.

**Pienet ja Suuret katot ammattitylpeydellä.
Aito konesaumakatto kestää isältä pojanpojalle.**

Tiedustele helposti kustannusarvio meiltä.

Petri **050 339 6105** | Markus **044 546 0256**
palvelu@peltikii.fi | www.aitokatto.fi

Meiltä saat ammattitaitoista ja laadukasta palvelua!

- ilmanvaihtojärjestelmien puhdistukset
- mittaukset ja säädöt
- kanavakuvaukset
- laite- ja suodatinhuollot
- tulisijojen ja savuhormien nuohoukset
- ym. alan työt

myynti@ipkoponen.fi | 045-2059005 | www.ipkoponen.fi

VAIHDETAANKO TEILLEKIN UUSI TURNER OVI?

Tilaa helppo ovenvaihto markkinajohtajalta!
Laadukkaat energiatehokkaat nosto-ovet 10 vuoden takuulla.
Saatavana joustavalla rahoituksella.

VARAA ILMAINEN MITTAKÄYNTI!

Joel Kinnunen
044 563 9890
joel.kinnunen@turner.fi

japa

KLAPIKONE

**Ammattilaiselle ja
tarveharrastajalle**

Takuu 2 vuotta

KÄRRY & TRAIKKU

**Vahva AKU – hitsatulla ja
upposinkityllä rungolla**

**AGCO
SUOMI**

Tule tutustumaan tai kysy lisää 040 519 1304

Kuopiossa AGCO Suomi Oy | Kapteeninväylä 10, Toivala

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	8
Nro 2/2025	vko	17
Nro 3/2025	vko	26
Nro 4/2025	vko	36
Nro 5/2025	vko	49

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 9 000 kpl
Pientalot Kuopion alueella.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

14 Kaikki irti lyhyestäkin kesästä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Selviytymisohjeet hellekesään
- 9 Lakipalsta
- 10 Salaojitus kuntoon
- 13 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 14 Toimiva ja viihtyisä kesäpiha
- 16 Omakotitalon julkisivun käsittely
- 18 Kattohuoltoa eri kattotyypeille
- 20 Kotitalousvähennys ja kotityöpalvelut
- 23 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin

Kevät on omakotitaloasujalle innostavaa aikaa. Kun routa hellittää, pihan puolella päästään vihdoinkin taas tositoimiin.

Viime vuosina tuttuihin pihatoihin on tosin saatettu päästä totuttua aikaisemmin. Lumen sulaminen on aikaistunut lähes koko maan alueella, mikä vaikuttaa samalla kasvillisuuden talvehtimiseen.

Ilmaston lämpeneminen on ylipäättään alkanut näkyä myös kasvien menestymisvyöhykkeissä Suomessa. Monien lajien kasvumahdollisuudet parantuvat, mutta samalla lämpeneminen tuo myös haasteita kasvien selviytymiseen. Hellejaksot ovat lisääntyneet ja pitkittyneet, ja vaikka keskimäärin sademäärät ovat kasvaneet, erityisesti Etelä- ja Keski-Suomessa kuivuuden riski on kesäisin kasvanut.

Nämä ovat asioita, jotka puutarhaharrastaja on saattanut havaita omakohtaisesti. Niihin onkin siis hyvä varautua ja huomioida muuttuvat olosuhteet jo hyvissä ajoin keväällä, kun pihan kasvihankinnat ovat suunnitteilla.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Konevuokrausta vankalla kokemuksella

Martikaisen Konevuokraamo Oy

- Minikaivurista muuttolaatikoihin

Kuopio: (017) 465 3011

Lainalaatikon muuttolaatikot

KUOPIO | MUURUVESI | LAPINLAHTI | PIELAVESI | SUONENJOKI

www.martikaisenkonevuokraamo.fi

METALLIT RAHAiksi!

Ostamme ja myymme
kaikenlaisia metalleja –
tervetuloa kauppoille
Kuopioon!

Meiltä metallit joka lähtöön:
levyjä, laattoja, putkia ja palkkeja...
– myös käytetyn raudan myynti,
porkupalvelu ja autonromukierätytys!

**Romuliike
Teräshaka Oy**

040 485 8098

Vanttiitie 5, 70460 Kuopio
www.terashaka.fi

Herättääkö tuleva remontti kysymyksiä?

Omakotiasujan palvelu apunasi

Omakotiasujan palvelu tarjoaa sinulle **oman yhteyshenkilön** projektiisi, jolloin aina ei tarvitse aloittaa alusta. Toimimme yhdessä sinun tai urakoitsijasi kanssa ja autamme sinua suunnittelussa, materiaalivalinnoissa, urakoinnissa ja työmaa-aikaisessa opastuksessa - vaikka paikan päällä työmaalla. **Olet meille tärkeä.**

Tule omakotiasujan
rakentaja-asiakkaaksi
ja avaa raksatili!

Näin omakotiasujan palvelu toimii:

1. Sopimushinnat

Avaa Laattapisteelle raksatili ja saat projektillesi sopimushinnat. Sopimushinnat ovat voimassa tämän jälkeen sekä myymälässä että verkkokaupassa.

2. Oma myyjä

Saat projektillesi oman myyjän, joka on apunasi koko projektin keston ajan.

3. Suunnittelupalvelu

Saat suunnitteluun, toteutus- ratkaisuihin ja tuote- valintoihin ammattilaisen avun. Autamme valitsemaan budjettiisi sopivat tuotteet ja saat suunnitelmista 3D-kuvat.

4. Tekninen tuki ja opastus

Saat työmaa-aikaisen teknisen tuen ja opastuksen tuotteiden asennukseen ja käyttöön.

Onnistumisen lähtöpiste.

» LYHYESTI

Ammattilaisen 7 vinkkiä onnistuneeseen mullanvaihtoon

Helmikuussa luonnonvalon lisääntyminen herättelee viherkasvit talvilevosta uuteen kasvuun. Kasvun käynnistyminen on paras hetki vaihtaa kasvien ruukkuun uusi multa.

Mullanvaihto ei yleensä ole kasvin hoidossa se mukavimmaksi koettu askare, joten se helposti siirtyy hamaan tulevaisuuteen. Jos ymmärtää mullanvaihdon merkityksen, se tulee varmemmin tehtyä ajallaan, Biolanin puutarhanuvoja **Riikka Kerttula** uskoo.

Harva tietää todelliset syyt mullanvaihdolle. Ruukun jääminen liian pieneksi on vain yksi syy vaihtaa viherkasvin multa. Paljon tärkeämpää on huolehtia mullan kuohkeasta rakenteesta ja oikeasta ravinnepitoisuudesta.

Viherkasvia on voitu kastella ja lannoittaa säännöllisesti, mutta silti se alkaa roikottaa lehtiään alakuloisesti. Kasvi näyttää nuutuneelta, vaikka multa on kostea.

Tällainen nuupahtanut viherkasvi on todella yleinen näky kotien kukkaikkunalla. Ja oikeastaan vielä yleisempää vedenpuutteelta näyttävä velttous on suurissa kestokasteluruukuissa kasvavilla viherkasveilla. Mitä harvemmin mullanvaihtoon viitsitään ryhtyä, sitä enemmän ruukun multa ehtii kertyä kasteluvedestä ja lannoitteista sekä kalkkia että suoloja. Vähitellen mullan suolapitoisuus nousee haitallisen korkeaksi. Väkevöityneestä mullasta kasvi

ei saa enää riittävästi vettä, vaikka multa olisi sopivan kostea. Siksi kasvi nuutuu. Varmin tapa välttää mullan väkevöityminen ja kasvi-kuolemat, on vuosittainen mullanvaihto, vinkkaa Kerttula.

Ruukussa multa maatuu vähitellen ja samalla se tiivistyy. Tiivistyneessä mullassa kasvin juuret eivät saa happea ja ne voivat tukehtua. Jos kukkamulta tuntuu käteen ihanan samettiselta ja pehmeältä, se ei tarkoita, että multa olisi kasvin juurille paras mahdollinen. Mullassa pitää olla kestävä rakenne, jotta se säilyttää ilma- vuutensa mahdollisimman pitkään.

Mitä turvepitoisempaa kukkamulta on, sitä nopeammin se maatuu ruukussa. Etenkin pitkäikäisille kasveille ja suuriin ruukkuihin kannattaa valita kompostoimalla valmistettu multa. Kompostoinnin aikana syntyy pitkäkestoista humusta, joka muodostaa multa-kestävää muruja. Murustunut multa säilyttää ilma- van rakenteensa ruukussa useamman vuoden ajan, kertoo Kerttula.

Jotta multa muodostuu toivottu mururakenne, multa esikostutetaan ennen ruukutusta. Tarvittava määrä multa-keiton esimerkiksi pesuvatiin, johon lisätään desilitra vettä jokaista multalitraa kohti. Vesi sekoitetaan multa-keiton käsin möyhimällä ja samalla multa murustuu.

Ammattilaisen 7 vinkkiä onnistuneeseen mullanvaihtoon

1. Kastele viherkasvi kunnolla jo mullanvaihtoa edeltävänä päivänä. Kasteltu kasvi irta-aa par-remmin ruukustaan, multa pehmenee ja juuret sietävät enemmän käsittelyä. Kasteltu kasvi on myös hyvässä neste- jännityksessä ja ke-estää pa-remmin juurten pienet vioitukset.

2. Valitse kasvillesi sopiva uusi multa. Yleis- kukkamullat sopivat useimmille viherkasveille, mutta tasakosteassa viihtyvät kasvit kannattaa istuttaa vesisäiliölliseen ruukkuun viherkasvi- multa- ja taas kuivassa viihtyvät kasvit, kuten kaktukset, istutetaan hiekkapitoiseen kaktus- multa-.

3. Kostuta uusi multa erillisessä astiassa ennen ruukutusta. Näin multa- muodostuu ke-estävä mururakenne. Lisää 1 dl vettä multalitraa kohti, ja sekoita vesi multa- käsin möyhentämällä.

4. Karistele vanha multa juuripaakusta. Jos lan- noituksen mukana multa- kertyy ylimääräisiä suoloja, ne nousevat kastelun jälkeen haihdun- tavirtauksen mukana mullan pintaan. Siksi on erityisen tärkeää kaapia pois kaikki irtomulta- juuripaakun yläosasta. Leikkaa myös ruskettu- neet juurenosat pois ennen uutta istutusta.

5. Valitse halkaisijaltaan pari senttiä edellistä isompi ruukku. Laita ruukun pohjalle salaojak- si ruukkusoraa, joka estää liiallisen kosteuden kertymisen ruukun pohjalle. Salaojakerroksen päälle laitetaan multa- sen verran, että kasvi tulee entiseen syvyyteensä.

6. Lisää uutta multa- Valuta multa- juuripa- kun reunoille ja tiivistä se hellävaraisesti sor- min painelemalla. Älä lisää multa- ruukun ylä- reunaan asti, vaan jätä kunnollinen kasteluvara.

7. Älä kastele mullanvaihdon jälkeen. Jos kasvi on kasteltu hyvin ennen mullanvaihtoa ja uusi multa on esikostutettu ennen käyttöä, riittää mullanvaihdon yhteydessä lehtien sumutte- lu. Runsas kastelu mullanvaihdon yhteydes- sä aiheuttaa mullan liettymistä ja kuivuessaan liettynyt multa kovettuu yhtenäiseksi köntik- si. Kastelu aloitetaan varovasti pienissä erissä vasta muutama päivä mullanvaihdon jälkeen.

Biolan Oy

Teksti: Ulla Sirén

Tuuletin on yleinen viilennyslaite, koska se on kevyt ja helppo käyttää. Sen vaikutus perustuu ilman liikkeeseen, eikä se tosiasiassa alenna sisäilman lämpötilaa.

Kesän mukana saapuvat hiostavat huolet

Kesän lämpöä odotetaan parhaillaan kuin unelman täyttymystä. On kuitenkin hyvä muistaa, että helle tuo väistämättä mukanaan myös hankaluuksia – ja tietyille ryhmille jopa hengenvaaran.

Kevät ja kesä lähestyvät, ja niiden myötä aika, jolloin helle uhkaa taas nostaa kodin sisälämpötilan yli sietorajan. Hiostavia huolia kannattaa torjua varautumalla ajoissa, sillä keskellä hellekautta apukeinoja voi olla vaikea löytää. Tuolloin laitevalikoimat käyvät myymälöissä nopeasti vähiin, eikä remonttiakaan ehdi enää toteuttaa.

Ensimmäinen tehtävä omakotitalon viilennyksessä onkin miettiä, mitä voi tehdä käyttämättä paljon rahaa ja ylimääräistä energiaa. Pohjan luonto auttaa tässä osaltaan, sillä öisin lämpötila laskee, ja opettelemalla oikeat tuuletustavat asunnon lämpötilaa voi pudottaa jo muutamalla asteella.

Luontoa säästävät apukeinot

Maalaisjärkikin sanoo, että päiväikaan, kun auringon paahde on kuumimmillaan, ikkunat kannattaa pitää suljettuina ja auringon puoleiset peitettyinä tummilla verhoilla tai sälekaihtimilla. Tuuletus ja läpiveto järjestetään, kun ilma viilenee hiukan. Pienenkin tuulen ja lyhyen sadekuuron suomaa apua kannattaa hyödyntää.

Kuumalla ilmalla on hyvä sulkea kaikki ylimääräiset sähkölaitteet ja välttää esimerkiksi liedin ja sähköuunin pitkäaikaista käyttöä ja saunan lämmittämistä. Lattialämmityksen voi kytkeä pois päältä muualla paitsi

kosteissa tiloissa, joissa sen yksi tehtävä on torjua kosteuden pääsyä rakenteisiin. Kosteiden tilojen lattialämmitys kannattaa sammuttaa kokonaan vain siinä tapauksessa, että tiloja ei käytetä ollenkaan – esimerkiksi kesälomamatkan aikana.

Ikkunoihin asennettavat auringolta suojaavat markiisit ovat myös energiaa kuluttamaton keino säädellä talon sisäilmalämpötilaa. Kuumuuden lisäksi UV-suojatut ja vettä hylkivät markiisit suojaavat talon pintoja ja sisustusta liialta auringon vaikutukselta. Vaihtoehtoja on paljon: nivelvarren avulla liikuteltavat markiisit voidaan asentaa joko ulko- tai sisäpuolelta säädettäväksi, ja eri malleja voi säätää nauhalla, veivillä tai jopa

moottorilla. Markiiseja voi teettää mittatilaustyönä vaikka kokonaisen terassin tai lasikuistin suojaksi.

Tuuletin vai viilennin

Tuuletin on nopein ja edullisin sähköinen laite, jolla helteen tukaluutta voi karkottaa. Tuulettimen teho perustuu siihen, että se saa ilman liikkumaan ja tuntumaan viileältä, vaikka sisälämpötila ei sen vaikutuksesta todellisuudessa laske. Tuulettimen tehoa voi lisätä suuntaamalla tuuletin oikein ja asettamalla sen eteen jotain kylmää ja kosteaa – useimmiten oppaissa tehostimeksi ehdotetaan kuhollista jääpaloja, jäävesipulloa tai märkää pyyheliinaa.

Aurinkosähköjärjestelmän hankinta

Aurinkoinen kesä houkuttaa pohtimaan aurinkosähköjärjestelmän hankkimista. Järjestelmän hankinnan ja käytön kannattavuuteen vaikuttavat kuitenkin muun muassa sen mitoitus ja hinta, kulutuspaikan sähkönhinta, auringon säteily määrä ja paneelien asennus.

Ennen aurinkopaneelien hankintaa rakennuksen katemateriaali kannattaa analysoida ja tarpeen mukaan vaihtaa, sillä paneelit eivät itsessään toimi katemateriaalina eivätkä varmista katon tiiviyttä. Lisäksi ne vaativat usein runsaasti tilaa. Asennus kannattaa tehdä siten, että paneeleille tulevat varjostukset saadaan minimoitua.

Järjestelmä kannattaa myös mitoittaa siten, että suuri osa aurinkosähköstä saadaan käytettyä itse, koska sähköverkkoon myytävästä ylijäämäsähköstä saa merkittävästi pienemmän taloudellisen hyödyn. Tuotetun sähkön omakäyttöosuutta voidaan kasvattaa ajoittamalla sähkönkulutusta aurinkoiseen aikaan.

Lähde: www.motiva.fi

Tuulettimen virittäminen oikeaan asentoon ja pyyhkeiden, pullojen ja kulhojen järjesteleminen sopii lyhytaikaiseen käyttöön, mutta se ei välttämättä ole hyvä ratkaisu esimerkiksi vanhuksen kodissa, missä kuumuus voi vaivata suurimman osan kesää.

Ilman viilennin eli siirrettävä ilmanvaihtolaite alentaa oikeasti huoneen lämpötilaa ja poistaa siitä kosteutta. Se puhalttaa lämmintä ilmaa ulos talosta ikkunaan asetettavan poistoilmaputken kautta. Laite vie jonkin verran tilaa, ja jotkut niistä ovat melko äänekkäitä, joten käyttäminen yöllä voi olla häiritsevää. Viilennin sopii myös iäkkään ihmisen kotiin, koska on se on tuulettimia tehokkaampi ja asennuksen jälkeen helppo käyttää. Laite voidaan huoltaa ja siirtää pois kuumien ilmojen loputtua.

Luottoapuri kesät talvet

Ilmalämpöpumppu, tarkemmin sanottuna ilma-ilmalämpöpumppu, on tuttu tehokas tapa alentaa huonelämpötilaa kesällä vastaavalla tavalla, kuin lämmittää sitä talvella. Ilmalämpöpumpun toiminta perustuu kahteen erilliseen yksikköön, joista ulkoyksikkö ottaa lämmitysenergiaa talteen ulkoilmasta ja siirtää sen sisäyksikön kautta huoneilmaan. Huoneilman jäähdytyksessä laite toimii toisin päin, eli imee lämmintä ilmaa sisätilasta ja siirtää sen ulos. Yksi ilmalämpöpumppu ei pysty jäähdyttämään kaksi- tai useampikerroksista taloa, vaan joka kerrokseen tarvitaan oma laite.

Ilmalämpöpumppu on energiaa kuluttava jäähdytysratkaisu, mutta ympärivuotisessa käytössä sen lasketaan säästävän keskimäärin

3000–7000 kilowattituntia sähköä. Ilmalämpöpumpun tai useampia voi asentaa melkein millaiseen tahansa omakotitaloon. Asennuksineen laite maksaa noin 1500 eurosta eurosta 3000 euroon riippuen muun muassa pumpun tehosta ja lämmitettävän tilan koosta. Asennukseen tarvitaan aina alan ammattilainen, ja ilmalämpöpumppu vaatii myös säännöllistä huoltoa pysyäkseen toimivana ja turvalisena.

Viilennys kuuluu kaikille

Lemmikkieläimet kärsivät kuumasta sisäilmasta kuten ihmisetkin. Kodin viilennystä suunniteltaessa pitäisikin ottaa huomioon lemmikkien hyvinvointi siinä missä ihmisasukkaidenkin. Kissojen ja koirien ruumiinlämmön säätely on erilaista kuin ihmisten, sillä ne eivät hikoile muuten kuin tassujensa kautta ja koirat lisäksi läähättämällä.

Koirille myydään tarkoitusta varten suunniteltuja viilennyspatjoja, mutta sellaisen voi tehdä itsekin vaikka kastelemalla ja pakastamalla pyyhkeen makuualustaksi tai laittamalla koiran oman makuualustan alle kylmälaukun kylmäpatruunoita. Ulkona oleskelevalla koiralla pitäisi aina olla jokin varjoinen ja vilpoisa paikka tarhasaan, viilennetty koppi tai mahdollisuus päästä sisälle asuntoon, mikäli se on ulkoilmaa viilempi.

Kissat useimmiten rakastavat lämmintä, mutta liika kuumuus on vaarallista niillekin, joten kissan pitäisi aina päästä siirtymään viileään paikkaan, kun se sitä haluaa. Kaikille lemmikkieläimille on kuumalla ilmalla oltava aina tarjolla raikasta viileää juomavettä. »

PUMPPUKUNKKU

- Ilmalämpöpumput
- Ilmavesilämpöpumput
- Maalämpö
- Kiinteistölämpöpumput
- LVI-asennus ja huolto
- Ilmalämpöpumppujen puhdistukset
- Aurinkosähköjärjestelmät

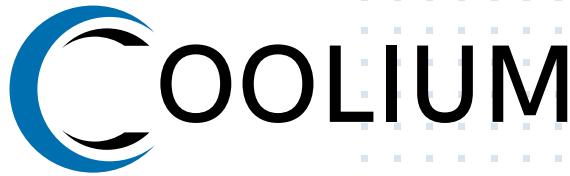

Tilaa ilmainen kartoituskäynti!
045 806 2933
www.pumppukunkku.fi

Kuningasideoittesi toteuttaja

Coolium
ilmalämpöpumput,
aurinkopaneelit ja
sähköautojen
latausasemat

Lämmitystä, viilennystä,
sähköä auringosta, mikä ikinä
onkaan toiveesi energiaratkaisulle,
löydämme sen sinulle!

045 128 5825
yhteydenotot@coolium.fi

www.coolium.fi

ONKO SÄILIÖSI HUOLLON TARPEESSA?

**P. (015) 424 520
0400 655 649**

SÄILIÖIDEN

- puhdistukset
- tarkastukset
- korjaukset
- poistopuhdistukset

**Hiekkapuhallukset
Vesihiekkapuhallukset
Maalaukset**

www.suomensailiohuolto.fi

HORMISANEERAUKSET

**MASSAAMALLA TAI
PUTKITTAMALLA (TAKUUTYÖNÄ)**

SOITA 044 525 8871
jari.paldanius1@gmail.com
www.nuohouspaldanius.fi

Omakoti

omakotilehdet.fi

**Tarvitsetko
varastotilaa?**

Lämpimät ja kylmät pienvarastot

- Varastot alk. 1 m² • Hinnat alk. 19 € / kk
- Min. vuokrausaika 1kk • Autolla sisään!

SAVON VARASTOVUOKRAUS

Haapaniementie 17, 70620 Kuopio
0400 577 447, info@savonvarastovuokraus.fi

www.savonvarastovuokraus.fi

**Nyt ensimmäiset 2kk
-50%**

**MAINOSTAJA, varaa
näkyvyytesi Omakotilehtiin
verkkokaupasta.**

<https://mediapotential.mediani.fi>

MEDIANI
WWW.MEDIANI.FI

Omakoti

Maaviilennys, mitä se tarkoittaa?

Maaviilennys, lattiaviilennys – termit kuulostavat ihan uusilta. Senhän pitäisi olla maalämpö ja lattialämmitys.

Maaviilennys onkin kuin maalämmitys nurin päin. Siinä lattialämmityslaitteisto voi toimia ilmalämpöpumpun tavoin sekä huoneilman lämmittäjänä että jäähdyttäjänä. Maaviilennys voidaan toteuttaa myös puhallinkonvektoreilla, joihin pumpattu lämmönsiirtoneste lämpenee huoneilman lämpöenergialla, ja huone siis viilenee. Taloyhtiöissä voidaan toimia esimerkiksi niin, että laitteisto rakennetaan koko yhtiön yhteiseksi, mutta jokainen osakas hankkii itse asuntokohtaisen puhallinkonvektorin.

Maaviilennys on ehkä muita viilennystapoja huonommin tunnettu, mutta se on tehokas ja melko vähän energiaa kulluttava vaihtoehto, jos on valmis toteuttamaan sen vaatimaan remontin. Kun laitteisto on kerran rakennettu, se on ja pysyy.

Maaviilennyksen periaatteena on kierrättää lämmönsiirtonestettä putkistoon tai puhallinkonvektoriin syvällä kallioperässä olevista kaivoista ja johtaa huoneilmassa lämmenneen nesteen takaisin maan alle jäähtymään. Huoneilmaa viilentävä aine kylmenee siis luonnon keinoin ilman ylimääräistä energian käyttöä. Sähköä koko prosessiin kuluu sen verran, kuin nestettä kuljettava kiertovesipumppu tarvitsee.

Lattiaviilennys toimii samassa putkistossa ja käyttää samoja jakotukkeja ja säätölaitteistoa kuin lattialämmitys, ja sen tehokin perustuu samaan asiaan, eli pieniin lämpötilaeroihin ja suuriin lämmönsiirtopintoihin. Viilennysteho jakautuu eri puolille taloa tasaisemmin kuin ilmalämpöpumppuja käytettäessä, mutta maaviilennys ei poista kustetta huoneilmasta.

Lattia viilentää kesätöikseen

Lattiaviilennys on siis mahdollista asentaa, jos talossa on lattialämmitys ja valurakenteiset lattiat – muille lattiatyypeille sitä ei suositella. Tosin vanha laitteisto voi vaatia päivittämistä ja osittain uusimista, ennen kuin se saadaan toimimaan viilentimenä. Erityisesti lattiaviilennyksen mahdollisuutta kannattaa hyödyntää rakenteilla olevissa omakotitaloissa, joihin on tulossa vesikiertoinen lattialämmitys. Alkuinvestointi ei ole kummassakaan tapauksessa kovin suuri, koska tarvittava putkisto on valmiina olemassa.

Yleensä omakotitalojen lattialämmityksen runkolinjat on yksi ja sama koko rakennuksessa. Joskus talon toisissa osissa on tarve viilennykseen samaan aikaan kuin toisissa, kuten märkätiloissa, pitäisi pitää lattialämmitys päällä. Siinä tapauksessa eri vyöhykkeille tarvitaan eri runkolinjat.

Tavallisimmin lattialämmitys ja -viilennys toteutetaan kuitenkin yhteisillä runkolinjoilla koko rakennuksessa ja ensisijaisesti lämmityksen ehdoilla. Jos tarvitaan erityisen tehokas viilennys, tehoa voidaan kasvattaa esimerkiksi tiheämällä putkien asennusväliä.

Teknologiajohtaja **Juhani Hyvärinen** Taltekasta kertoo, että ihmiset ovat joskus tyytymättömiä, kun jäädystyslaitteisto ei alennakaan sisälämpötilaa odotusten mukaisesti. Laitteisto on silloin mitoitettu viilentämään mutta ei varsinaisesti jäähdyttämään.

– Usein viilennyskin riittää: jos huippulämpötilasta, vaikka 28 astetta, saa leikattua pois kolme astetta, lämpötila riittää usein hyvään uneen kesällä. Jos haluaa saavuttaa aina esimerkiksi 23 asteen lämpötilan, laitteisto pitää mitoitaa alusta lähtien riittävän tehokkaaksi, mikä vaatii hyvää suunnittelua, Hyvärinen muistuttaa.

*Lähde: Jäähdytystehon mitoitusopas,
www.talotekniikkainfo.fi*

*Asiantuntija: Juhani Hyvärinen, teknologiajohtaja,
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry ■*

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Hometaloriitojen erityispiirteet

Hometalo-ongelmat voivat olla erittäin raskaita niin henkisesti kuin taloudellisestikin. On myös tavallista, että erilaisia terveyshaittoja ilmenee. Talo voi pahimmassa tapauksessa osoittautua asumiskelvottomaksi, jolloin ostaja saattaa joutua maksamaan kahden asunnon kulut. Mikäli vastuukysymyksistä syntyy erimielisyyksiä, riidat voivat kestää pitkään ja tulla kalliiksi.

Hometalo ei ole juridinen termi, mutta sitä voidaan käyttää kuvaamaan rakennusta, jossa on asumisterveysasetuksen (545/2015) 20 §:n toimenpiderajat ylittäviä mikrobivaurioita. Mikrobivauriotilanteissa rakennuksen omistajan tulee ryhtyä selvittämään asianmukaisin tutkimusmenetelmin mikrobien laadua ja laajuutta sekä mahdollista altistumisriskiä rakennuksen käyttäjille. Talokauppatilanteissa nousee väistämättä esiin kysymys, kummalle osapuolelle korjauskustannukset lankeavat.

Hometaloriidat kuuluvat lähes poikkeuksetta salaisiin eli piileviin virheisiin, jolloin sekä myyjä että ostaja ovat olleet kaupantekohetkellä tietämättömiä mikrobivaurioista. Myyjä saattaa usein vedota siihen, että ostaja on laiminlyönyt erityisen ennakkotarkastusvelvollisuutensa eli ryhtyä erityisiin tutkimuksiin kohteessa ennen kauppaa. Olennainen näyttö tässä tilanteessa on yleensä kuntotarkastusraportti, jossa on ehkä nostettu esiin talon riskirakenteita ja lisätutkimustarpeita. Mikäli ostaja on laiminlyönyt veloitteensa, myyjä ei ole vastuussa virheestä. Käytännön tapaukset ovat hyvin monenlaisia ja on tapauskohtaista, miten vastuita arvioidaan kussakin tilanteessa.

Virheen yleisin seuraus on hinnanalennus: sovittu kauppahinnasta vähennetään virheellisen kiinteistön arvo kaupantekohetkellä. Olennaisen virheen kohdalla ostaja voi myös vaatia kaupan purkua. Kaupan purun osalta täytyy huomioda, että taloa ei voi alkaa korjaamaan. Ostajan täytyy varautua palautta-

maan talo takaisin myyjälle. Toisaalta korjaamiseen tarvittavia varoja ei usein olekaan, mikäli talo on asumiskelvoton ja ostaja joutuu maksamaan samaan aikaan sijaisasumiskuluja sekä asuntolainaa.

Virheeseen vetoavan eli ostajan täytyy selvittää virheen laatu ja laajuus erilaisin rakennusteknisiin tutkimuksiin, mikä maksaa tyypillisesti tuhansia ja jopa yli 10 000 euroa. On hyvä huomioda, että alan sääntelemättömyyden vuoksi rakennusteknisiä tutkimuksia voi tarjota käytännössä kuka tahansa, joten palveluntarjoajan koulutuksen, työkokemuksen ja sertifikaattien tarkistaminen on erityisen tärkeää ennen tutkimusten tilaamista.

Hometaloriitojen selvittäminen oikeusteilse voi kestää vuosia. Edes myönteinen tuomio ei välttämättä helpota tilannetta, sillä täytäntöönpanon voi estää myyjän maksukyvyttömyys, jolloin pahimmassa tapauksessa ostaja ei saa juuri mitään. Epävarmuutta voi hallita ainakin osittain hakemalla tuomioistuimesta turvaamistoimea eli käytännössä takavarikkoa. Mikäli myyjän maksukyvyystä herää epäilyksiä, ostajan on turvallisempaa vaatia hinnanalennusta kaupan purun sijaan. Purku-vaatimuksen voitto ei tarkoita käytännössä mitään, mikäli myyjä ei pysty palauttamaan kauppahintaa. Hinnanalennusta sitä vastoin voi tulla pikkuhiljaa ulosoton kautta ja ostaja voi ryhtyä toimenpiteisiin korjaamalla taloa tai myymällä sen eteenpäin.

Riidan sopiminen joko osapuolten kesken tai tuomioistuinsovitte-
lun kautta on yleinen tapa ratkaista tilanne homeongelmatapauksissa. Kun riidan lopputulos on epävarma ja intressit suuret puolin ja toisin, sovittelun edut korostuvat. Tuomioistuinsovitte-
lun onnistumisprosentti on hyvä ja etenkin hometaloriidoissa sovinnolle on hyvät mahdollisuudet. Molempien osapuolten näkökulmasta tilanne on tragedia ja mitä nopeammin ja edullisemmin asia ratkeaa, sen parempi.

Teksti: Elina Salmi

Salaojitus pitää talon jalat kuivina

Salaojajärjestelmän tarkoitus on huolehtia siitä, ettei maaperästä pääse rakennukseen kosteutta. Jos kellarikerroksen seinät ovat kosteat, voi epäillä, ettei järjestelmä toimi kunnolla. Mikä silloin avuksi?

Salaojan oikea toiminta on rakennuksen ja siinä asuvien ihmisten hyvinvoinnin kannalta kriittisen tärkeää, muistuttaa erityisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Salaojilla kuivatetaan maata talon ympärillä. Jos salaojajärjestelmä ei toimi kunnolla tai sitä ei ole lainkaan, voi kosteus aiheuttaa helposti ongelmia talon rakenteissa tai sisäilmassa.

Salaojajärjestelmän tarkoitus on ohjata maassa oleva vesi pois perustusten luota. Se myös varmistaa tarvittaessa sen, ettei pohjavesi pääse nousemaan liian lähelle alapohjaa. Oikein asennetun ja huolletun salaojaputkiston tekninen käyttöikä on noin 30–40 vuotta.

Salaojitus tehdään rakennuksen ympärille siten, että maahan asennetaan ohuehko, pehmeästä muovista tehty putki, jossa on pieniä reikiä. Maaperästä tuleva vesi pääsee putkeen ja valuu

sitä pitkin perusvesikaivoon. Talon nurkilla on – tai pitäisi olla – salaojakaivot, joiden kautta voi myös tarkastaa putkiston toimintaa ja puhdistaa sitä. Järjestelmästä vesi valuu perusvesikaivoon ja siitä joko avo-ojaan tai kunnan sadevesiviemäriin.

Salaojan tukkeutumista ei välttämättä huomaa

Vanhemmista taloista salaojitus tai vähintäänkin tarkastuskaivot saattavat puuttua kokonaan. Salaojitus on myös voinut aikojen saatossa tukkeutua käyttökelvottomaksi. Putkia ei välttämättä ole aikanaan suojattu niin, etteivät kasvien juuret tai hienojakoinen savi tai hiesu pääsisi putkeen. Putkeen päässyt hienojakoinen aines kovettuu kuivuessaan putken seinämiin eikä sitä

saa sieltä pois millään järkevällä konstilla.

– Hankaluus on usein siinä, ettei salaojan toimimattomuutta välttämättä huomata helposti, koska siitä ei aiheudu tulvia tai vastaavia pihamaalte. Kosteutta ilmaantuu rakenteisiin, mutta tilanne ei muutu mitenkään dramaattisesti. Jos esimerkiksi astianpesukoneen letku pokahtaa, niin tilanne huomataan heti, toteaa Mäkinen.

– Jos maaperä on kosteaa ja kellarin sisäseinissä on kosteutta, voi perustellusti epäillä, ettei salaojitus toimi. Jos järjestelmässä on tarkastuskaivot, on salaojituksen tarkastaminen onneksi hyvin yksinkertaista. Kaivoon kaadetaan pari ämpärillistä vettä ja jos vesi jää sinne makamaan, on putkisto todennäköisesti tukossa. Jos taas kaivoja ei ole lainkaan, niin kaivaisin putkiston esiin jostakin kohdasta ja tutkisin kunnon.

Freepik

Salaojaremonttiin tarvitaan kaivinkone ja osaava putkiurakoitsija

Kun salaoja tukkeutuu eikä enää vedä kunnolla, on se uusittava. Silloin koko talon ympäristö kaivetaan auki niin syvälle, että putkisto voidaan asentaa talon anturan alapuolelle. Ei paljoakaan auta, jos salaoja kulkee kellarikerroksen puolivälissä, koska silloin vettä kertyy putken alle ja sieltä se voi pyrkiä kellariin sisälle.

Jos talossa on käyttökorkea kellari, niin kaivettavaa riittää hyvinkin 2,5–3 metriä, jopa enemmän. Jos taas talossa on pelkkä sokkeli, niin silloin putken asennussyvyys on hyvässä lykyssä alle metri. Olennaista kuitenkin on, että hartiavoimin ja lapion kanssa ei kaivantoa kannata yrittää tehdä. Paikalle tarvitaan siis vähintään pieni kaivuri ja alan ammattilainen.

Lisäksi urakkaan pitää saada asiansa osaava putkiurakoitsija. Häntä tarvitaan tekemään kaadot oikein, jotta uusittu putkisto sitten todella toimii. Samalla voi saada hyviä vinkkejä siitä, onko alueella esimerkiksi radonia ja tarvitaanko erillistä putkistoa tuulettamaan se pois talon läheltä. Myös kunnan rakennusvalvonta osaa siinä asiassa auttaa.

Kun kaivanto on tehty ja kaadot kunnossa, asennetaan putkisto ja tarkastuskaivot. On tärkeää, että putket suojataan suodatinkankaalla, ettei niihin pääse kasvamaan juuristoja tai valu hienojakoista ainesta. Lopuksi kaivanto täytetään hyvin vettä läpäisevällä maa-aineksella.

Jos itsellä ei ole tiedossa hyvää ja työnsä rei- »

KIINTEISTÖJEN SALAOJITUKSET AMMATTITAITIDOLLA

Olemme paikallinen kuopiolainen yritys, jonka juuret ulottuvat vuoteen 1978. Toimintamme jatkuu jo toisessa sukupolvessa. Olemme erikoistuneet okt:n ja taloyhtiöiden sekä kiinteistöjen ulkoalueiden saneerauskorjauksiin sekä talvihoitoon. Haluamme tarjota sinulle pihasaneerausta ammattitaidolla.

MAANRAKENNUS
- Piha-alueiden ja rakennusten pohjaukset

SALAOJITUKSET
- Talojen sekä kiinteistöjen salaojien uudistaminen ja sokkelien kosteuseristykset

VIHER- JA KIVITYÖT
- Kivi- ja nurmialueiden pohjaustyöt
- Kivien ja siirtonurmien asennukset

MUUT PALVELUMME
- Roska/jätelavojen vuokraus ja kuljetukset
- Kiinteistöjen talvihoidot
- Vuokraamme kalustoa myös ilman kuljettajaa

KYSY TARJOUS!
WWW.H-RAATIKAINEN.FI
H. Raatikainen Oy | Mestarinkatu 16, 70700 Kuopio
posti@h-raatikainen.fi

SALAOJAT KUNTOON!

Salaoja- ja sadevesijärjestelmät

Rintamamiestalon remontit

Öljysäiliöiden poistot

Ota yhteyttä ja pyydä ilmainen tarjous!

040 652 3435
silver.sau@gmail.com

KUOPIONREMONTTI
PALVELU

www.kuopionremonttipalvelut.fi

TIEDÄTKÖ TALOSI KUNNON?

- Kuntotarkastus ja -arvio
- Energiatodistus
- Rakennusterveyspalvelut:
 - Kosteus- ja homevauriot
 - Asbesti- ja haitta-aineet

InsinööriValvonta
www.insvalvonta.fi 050 493 3300 info@insvalvonta.fi

” On tärkeää, että putket suojataan suodatinkankaalla, ettei niihin pääse kasvamaan juuristoja tai valu hienojakoista ainesta.

lusti hinnoittelevaa maansiirto- ja putkiurakoitsijaa, kannattaa pyytää muutamalta tarjoukset. Silloin saa vertailukelpoista tietoa urakan hinnasta ja voi valita mieleisensä.

Samalla kaivamisella lisäeristys kellarin ulkoseiniin

Jos salaojan joutuu uusimaan, kannattaa tietysti samalla uusiasa kellarin tai sokkelin ulkopuolinen eristys. Ulkoseinässä voi hyvinkin olla vanhastaan jokin taatonaikaista tervapahvia, jonka parasta ennen-päivä oli jo 80-luvulla.

Kellarin seinään asennetaan vähintään patolevy suojaamaan rakennetta. Myös lämpöeristystä voi lisätä. Markkinoilla on esimerkiksi kellarin ulkoseinään tarkoitettu eristelevy, joka on yhtäaikaa sekä patolevy että lämpöeriste.

Jos on epäselvää, tarvitaanko maaperästä tai muusta syystä riippuen vielä esimerkiksi bitumisevely, kannattaa keskustella asiasta kunnan rakennusvalvonnan tai paikkakunnan olot tuntevan, osaan ammattilaisen kanssa. Koska keskivertoasujalle salaojaremontti tulee seuraavan kerran vastaan toivon mukaan vasta kymmenien vuosien kuluttua, ei remonttia tehdessä kannata ylettömästi pihistellä. Vähän kalliimpi, mutta samalla laadukkaampi materiaali on pitkässä juoksussa yleensä hintansa väärti eikä ero päivää kohti laskien tule olemaan edes sentin osia.

Kellarikerroksen ilmanvaihto kuntoon

Vanhemmissa ja erityisesti rintamamiestaloissa on monesti kellarin, jota ei ole alun perin tarkoitettu asuinkäyttöön. Kun ne on sitten vuosien kuluessa hyödynnetty asuin- tai harrastetilana tai kellarin on rakennettu vaikkapa sauna, on tilan käyttötarkoitus muuttunut.

– Kellarikerroksen ilmanvaihtoa pitää tarkastella osana koko rakennusta ja kokonaisuutta. Silloin on selvää, että kellarikerroksen ilmanvaihdon pitäisi olla yhtä lailla suunniteltu kuin se muukin talo – kyse on kuitenkin sisäilmasta ja sitä kautta asukkaiden terveydestä, sanoo erityisasiantuntija Juha-Ville Mäkinen LVI Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Kellarin käyttökin vaikuttaa asiaan eli onko se aidosti asuinkäytössä vai onko siellä esimerkiksi teknisiä tiloja tai sauna.

Alun perin kellarin on virallisesti voinut olla tuulettuva alapohja, jossa on korkeutta ja jonne on huoltoluukku. Koska se ”huoltoluukku” on sattunut olemaan täyskorkea ovi ja kellarin johtaa valmiiksi portaat, niin sinne on innostuttu tekemään ”man cave”-tyyppinen viihtymistila. Niissä tilanteissa kellarin ilmanvaihtoa ei ole kuukaan koskaan ihmeemmin suunnitellut.

Ilmanvaihtotöihin tarvitaan usein rakennuslupa

Ilmanvaihtoon liittyvät muutostyöt edellyttävät hyvin usein rakennuslupa. Jos tehdään riittävän suuri tai ratkaisevan kokoinen korjaustoimenpide, niin sille on haettava lupa. Silloin ilmanvaihto pitää suunnitella, toteuttaa ja hyväksyttää voimassa olevan asetuksen mukaisesti. Töillä pitää olla nimetty suunnittelija, joka hyväksyttää mitoitukset rakennusvalvonnassa niin, että kaikki tulee varmasti tehtyä oikein.

– Kellarin ilmanvaihto voidaan rakentaa tai korjata omana osanaan. Useasti saatetaan joutua rakentamaan ilmanvaihtokanavistoa tai koneellinen ilmanvaihto. Molemmat on tuki täysin mahdollista rakentaa olemassaoleviin tiloihin.

– Kannattaa tietysti käydä keskustelu paikallisen rakennusvalvonnan kanssa, pitääkö koko talon ilmanvaihdon tehdä samassa yhteydessä jotakin.

Korvausilmareittien oltava kunnossa

Jälkikäteen rakennetut saunatilat muodostavat oman haasteensa, jos saunaa rakennettaessa ei ole tajuttu, että ilman pitäisi sielläkin vaihtua. Yksi pelastus on, jos saunaan on asennettu puukiuas. Sille on pitänyt rakentaa hormi ja sen kautta kylpemisen aiheuttama kosteus poistuu rivakasti.

Jos on ostamassa kyseisenlaista taloa, ei koskaan voi olla varma siitäkään, onko vedeneristykset tehty oikein ja ovatko ne kunnossa. Kannattaa siis varautua siihen, että niitä joutuu uusimaan.

Vanhemmissa taloissa on useimmiten painovoimainen ilmanvaihto. Jotta se toimisi oikein, on oleellista, että korvausilmareitit ovat kunnossa. Valitettavasti ne on joskus vanhoissa taloissa ymmärtämättömästi tukittu ja siitä voi aiheutua sisäilmaongelmia. Taloon myös syntyy helposti se kuuluisa ”mummolan haju”.

On siis ehdottoman tärkeää, että korvausilma-aukot ovat kunnossa. Jos ne on joko tapetoitu piiloon tai tukittu vanhoilla villasukilla – sellaista on nähty – pitää ne tietysti ottaa esiin pikimmiten. Se on hyvä teko talolle ja omalle hengitysillemme. Jos ei itse ole varma asioiden toimivuudesta, on hyvä pyytää ammattilaista tarkastamaan asia ja neuvomaan tarvittaessa. ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin
jäsen vuosina 2008–2024 ja
nousee varasijalta parlamenttiin
10. vaalikaudelle.

Rakennukset on suunniteltava
kestämään tulevaisuutta

Rakennusala on uusien haasteiden edessä, sillä rakennuskantamme on kestävä nykyisten olosuhteiden lisäksi myös tulevaisuuden muuttuvia olosuhteita. Niinpä meidän on huomioitava rakentamisessa ja rakennuskantamme remontoimisessa muuttuva ilmasto, kuten lämpötilojen heilahdukset, sademäärien muutokset ja sään ääriolosuhteiden yleistyminen. Rakennuskantamme on tulevaisuudessa kestävä lumisten talvien lisäksi esimerkiksi yhä voimakkaampia helleaaltoja, tulvia ja myrskyjä.

Vuosi 2024 oli maapallon tähänastisen mittaushistorian kuumin vuosi. Viime vuonna maailman keskilämpötila ylitti jopa Pariisin ilmastosopimuksessa sovitun 1,5 asteen rajan ensimmäistä kertaa. On kuitenkin myös hyvä muistaa, että Suomessa ilmasto lämpenee noin tuplasti maailman keskilämpötilaan verrattuna, minkä vuoksi meidän on varauduttava yhä suurempiin muutoksiin. Viime vuonna Lyly-myrsky toi Suomeen hirmumyrskyn ensimmäistä kertaa mittaushistoriamme. Ilmaston lämmitessä hirmumyrskyjen mahdollisuus myös meillä Suomessa kasvaa.

Sään ääri-ilmiöt kuluttavat rakennuksia, mikä lisää rakennusten ja infrastruktuurin huoltotarvetta. Suunnittelemalla rakennukset kestämaan myös tulevaisuuden voimistuneita sään ääriolosuhteita, voimme vähentää rakennusten jatkuvaa huoltamista sekä taata terveelliset ja turvalliset olosuhteet rakennusten käyttäjille. Esimerkiksi sateiden, kosteuden ja tulvien lisääntyessä myös kosteusvauriot rakennuksissa lisääntyvät, mikä voi vaikuttaa suoraan myös ihmisten terveyteen esimerkiksi hengitystieoireiden muodossa.

Rakentamisessa meidän on huomioitava talven pakkasten aikaisen lämmityksen lisäksi myös yhä pahenevat helleaallot. Suomessa rakennuskantamme on suunniteltu ensisijaisesti kestämaan pauk-

kupakkasia ja varastoimaan lämpöä, mikä on jo viime vuosien aikana tuottanut erityisesti ikäihmisille vaarallisia olosuhteita kesän kuumimpina viikkoina. Rakentamisessa tuleekin hyödyntää yhä enemmän passiivista rakentamista, jossa sekä talven hukkalämpöongelmaan, että kesän ylikuumenemisongelmaan pyritään löytämään tehokkaita ratkaisuja. Ratkaisut perustuvat muun muassa rakennusten pintojen ja materiaalien lämmön varastointiin sekä rakennusten sijoitteluun.

Myös jo olemassa oleva rakennuskantamme on remontoitava kestämaan paremmin tulevaisuuden olosuhteita. Tämän lisäksi rakennuskantamme on remontoitava energiatehokkaiksi. Rakennuskantamme energiaremontoinnilla voimme myös hillitä ilmastomuutosta, sillä rakentaminen ja rakennukset vastaavat noin 40 prosenttia tuottamistamme hiilidioksidipäästöistä.

Itse rakennusten lisäksi myös laajemmin kaupunkiympäristössä ja -suunnittelussa on huomioitava vahvemmin muuttuva ilmasto. Viherrakentamisella sekä tulvariskit ja hulevesiriskit huomioivalla kaupunkisuunnittelulla, voimme ennaltaehkäistä sään ääri-ilmiöiden, kuten myrskyjen ja tulvien vaikutuksia rakennuksiimme.

Rakentamisessa kyse ei ole vain talojen pystyttämisestä vaan rakennukset toimivat myös meidän koteina. Kalifornian laajojen maastopalojen vuoksi kymmenet tuhannet ihmiset ovat menettäneet kotinsa. Potentiaaliseen kodin menettämisen pelkoon on meidän kaikkien helppo samaistua. Nämä voivat vaikuttaa myös vakuutusmaksuihin, mikäli varautumista ei ole tehty.

Ilmastomuutoksen edetessä meidän on varmistettava, että rakennuksemme ja asuinalueemme kestäisivät mahdollisimman hyvin myös niitä tulevaisuuden olosuhteita.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kesästä kaikki irti

Mikä on kesän paras paikka viihtymiseen? Tietysti oma piha! Tulevana kesänä lekotellaan lepotuolissa auringonpaisteessa ja nautitaan aamukahvit terassilla keskellä kukkaloistoa. Mukaan mahtuu myös yhteisiä pihapelejä ja illan kiireettömiä grillaushetkiä.

Kun kesä on lyhyt ja säiltään vaihteleva, aurinkoisista päivistä ja leudoista illoista halutaan ottaa irti sitäkin enemmän. Ja se myös näkyy, kun katsoo kotipihoille: laajoilta terasseilta saattaa löytyä jo sisätiloihin verrattavia oleskeluryhmiä, hyvin varusteltuja kesäkeittiöitä, tunnelmaa tuovia ulkotulia ja muita mukavuuksia.

Pihoilta toivotaan monipuolisia oleskelumahdollisuuksia sekä arkea hyödyttäviä tiloja ja toimintoja, toteaa myös hortonomi AMK, rakennusarkkitehti **Jenna Pelttari**. Vaikka tiivistyvissä kaupungeissa pienet tontit ovat tyyppillisiä, niillekin halutaan hänen mukaansa mahdollistaa mahdollisimman paljon.

– Toiveet ja tarpeet ovat toki erilai-

sia asukkaista riippuen. Lapsiperheet toivovat avointa leikkitilaa ja tallaus- ja kestäviä kasveja etenkin jos leikki- paikkaa ei ole aivan lähellä.

Koronapandemian jälkeen pihatöissä ovat Pelttarin mukaan korostuneet mahdollisuudet etätyöskentelyyn omalla pihalla, mutta myös työpäivien aikaisten taukojen viettäminen ja työstä palautuminen.

– Katetut ja lasitetut terassit ovat monen toiveissa. Ja vastaavathan ne hyvin toiveisiin asuintilojen laajentamisesta kohti ulkotiloja, hän lisää.

Lisäksi terassikautta pidennetään esimerkiksi lasitetuilla terasseilla ja erillisillä kesähuoneilla. Terasseihin yhdistetyt uima- ja porealtaat tuovat arkeen puolestaan luksusta ja lisää-

vät hyvinvointia.

Pihalla kokkaaminen on monipuolistunut

Ruokailu ja ruuan laittaminen ulkona ovat olennainen osa Suomen kesää. Pelttari toteaa grillin kuuluvan lähes jokaiseen pihaan, mutta siihen ruuanlaittopisteiden yhteneväisyydet jäävätkin.

– Toisille riittää oman perheen pääluvun mukaan mitoitettu ruokapöytä, kun taas toiset toivovat suunniteltua tilaa myös vieraiden kestitsemiseen.

Kirjo näkyy hänen mukaansa myös siinä, millaisia ruuanlaittotoimintoja pihalle halutaan toteuttaa. Toiset toi-

vovat hyvinkin kattavasti varusteltua kesäkeittiötä josta löytyy säänsuojaa, vesipiste ja sähköt, laskutasoja, pizauuni, savustin ja muutama erilainen grilli.

– Toisille taas riittää grilli, joka on integroitu kivasti osaksi muuta pihaa ja maisemoitu esimerkiksi säleikköseinällä tai valjastettu osaksi baari-pöytää.

Pelttari kertoo nuotiopaikkojen ja ulkotulien tulleen myös osaksi yhä useampaa omakotitalon pihaa.

– Niitä toivotaan osin perinteiseen makkaranpaistoon mutta myöskin laajempaan ruuanlaittoon.

Nuotiopaikka voi olla luonnonkivistä kasattu, matala ja maanvarainen tai esimerkiksi korkeampi, jalal-

Freepik

linen rakennelma, jonka keskellä on paikka tulelle ja ympärillä ruoanlaittoon soveltuvat paistotasot.

Terassit olennainen osa pihalla viihtymistä

Pelttari toteaa terassien olevan oleellinen osa pihvoja ja niillä oleskelua. Lähtökohtaisesti ne mielletään puusta valmistetuiksi ja sijaitsevan olohuoneen oven välittömässä läheisyydessä.

Todella usein talopakettien mukana tulevat terassit ovat liian pieniä niille kaikille toiminnoille, joita terasseille halutaan sijoitettavaksi, hän huomauttaa.

– Terasseille toivotaan sijoitettavaksi ruokapöydät sekä sohvakalustot ja usein myös porealtaat. Moni asiakas toivoo yhdessä tasossa olevaa ja isoa terassia, joka lisäksi kiertää taloa ovelta ovelle.

Oman kokemuksensa pohjalta Pelttari kuitenkin ehdottaisi itse usein monimuotoisempaa toteutusta.

– Terassit ovat usein kalleimpia pihan rakenteista, joten suunnittelen terassit siten, ettei niissä ole hukkaneliöitä, vaan jokainen neliö hyödyntää joko suunniteltua oleskelua tai muuta toimintoa tai toimii välttämättömänä kulkutilana.

Puun sijaan terassi voikin olla esi-

merkiksi kivistä valmistettu ja useassa eri tasossa. Omissa suunnitelmissaan Pelttari kertoo jakavansa mielellään oleskelualueet erilaisiin tiloihin, joita erottaa sitten toisistaan ta-soeroilla tai rajaavilla rakenteilla kuten seinämillä tai istutusalueilla.

Kasvien leviäminen ja hoidon tarve huolettavat

Kasvillisuus luo pihan tunnelman, painottaa Pelttari. Hän kuvailee kasvien olevan ikään kuin pihan vaatteet, jotka vaihtavat muotoaan vuodenajan mukaan ja joiden avulla voidaan ilmentää omaa tyyliä. Sen mukaisesti kasvillisuus jakaakin myös paljon mielipiteitä:

– Joillain asiakkailla on pitkä lista kasveista, joita haluavat tai mitä eivät missään nimessä halua pihalleen, hän kertoo.

– Kestosuosikkeja vuodesta toiseen ovat perinteiset pionit, hortensiat ja syreenit. Inhokkeina tuntuu usein olevan keltaiset kukat, ”mummolan” perinneperennat, piikikkäät pensaat sekä voimakastuoksuiset kasvit.

Pelttari toteaa asiakkaiden olevan tänä päivänä myös yhä useammin valveutuneita. Esimerkiksi kasvien hallitsematon leviäminen luontoon ja hoidon tarve huoolestuttavat useita. Monet ovat myös jo tietoisia

Pienkonekorjaamo Pauli Räsänen

POLTTOMOOTTORIKÄYTTÖISTEN PIENKONEIDEN KORJAUS JA HUOLTO

Makita, Dolmar, Briggs&Stratton, MTD, CubCadet, Echo, Shindaiwa sekä nyt myös Stiga polttomoottorilaitteiden takuuhuolto, korjaus ja varaosapalvelu

Taulumäentie 6, Kasurila Siilinjärvi
045 895 7474 • www.konerasanen.fi

ilmastonmuutoksen aiheuttamista haasteista kuten luontokadosta ja kasvitaudeista.

Kasvillisuustrendinä monimuotoisuus

Nykyisin harvempi kaipaa itselleen minimalistista pihaa, jossa myös kasvillisuus olisi harvalajista.

– Kasvillisuuden osalta pihoil-le toivotaan nykyään enemmän monimuotoisuutta ja kerroksellisuutta, iloitsee Pelttari.

– Hyvässä nosteessa on niin sanottu dynaaminen istutus, jossa kasvit sijoitetaan istutusaluelle ryhminä hieman sikin sokin ja heinäkasveilla on suuri rooli.

Mutta myös perinteinen rivi-istutus toimii yhä.

Hän kertoo myös niittyjen löytäneen tiensä omakotitalojen pihoihin. Niittyjen avulla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta ja vähentää hoidettavan nurmi-alueen määrää. Erilaisten vesielementtien, kuten koristelampien tai suihkulähteiden, hän puolestaan arvioi olevan vähenemään päin.

– Ne vaativat hoitoa ja lähtökoh-taisesti suurin osa asiakkaista toivoo helppohoitoista pihaa. Toki-kin vesielementti voi olla niinkin vähäinen kuin pieni vettä pulp-puava koristefiguuri. Mutta kyllä osa toivoo edelleen pihalampia ja puroja.

Puut tuovat pihalle kaivattua auringonsuojaa

Pidempien hellejaksojen yleistymisen kasvattaa myös auringonsuojan tarvetta pihoil-le. Jenna Pelttari harmittelee monien asiakkaiden kuitenkin yhä kokevan puut enemmän roskaavaksi riek-saksi kuin iloksi ja hyödyksi.

– On tyypillistä, että uudis-kohteet sijaitsevat asuinalueilla, jotka on perustettu pel-lolle tai vastaavasti ovat olleet joskus puustoista aluetta, mutta kaikki puut on kaa-dettu helpomman rakennet-tavuuden vuoksi.

Hän toteaa näiden avointen asuinalueiden olevan hel-lekausilla usein läkähdyttävän kuumia ja toisaalta ää-rimmäisen tuuliaisia.

– Puut olisivat avainase-massa luomassa viileämpää mikroilmastoa ja tuomaan suojaa. Lisäksi koen puiden tuovan korvaamattoman li-sän viihtyisyyden kokemi-seen.

Onneksi valoa on näkyvis-sä tunnelin päässä. Peltta-

ri kertoo, että uusien asuin-alueiden kaavamääräyksis-sä huomioidaan usein pui-den tarpeellisuus. Se näkyy suoraan määräyksinä puiden määrissä.

– Myös uusi sääntö ”3-30-300” on osaltaan avuksi var-mistamaan riittävää kaupun-kivihreän määrää, hän kiitte-lee.

Säännön mukaan jokaises-ta asunnosta pitäisi näkyä vähintään kolme puuta, kau-punginosan latvuspeittävy-yden pitäisi olla vähintään 30 % ja lähimmälle viheralueelle pitäisi olla matkaa enintään 300 metriä.

Haastateltava toimii yrit-täjänä riihimäkeläisessä Pi-haus Oy:ssa, jonka toimialaa ovat pihojen ja viheralueiden suunnittelu-, rakentamis- ja hoito- sekä kunnossapitopal-velut. Pihaus Oy on Maise-masuunnittelijat ry:n sekä Vi-her- ja ympäristörakentajat ry:n jäsenyritys. ■

Teksti: Elina Salmi

Julkisivu siistiksi ja kauniiksi

Ajan saatossa talon julkisivu alkaa näyttää nuhjuiselta ja väsähtäneeltä. Maalikin saattaa olla kulunutta. Talon kasvojenkohotukseen on onneksi monia keinoja riippumatta siitä, millä materiaalilla se on verhoiltu.

Jos talon julkisivu on nuhjuinen – siinä on ehkä likaa, mahdollisesti homepilkkuja tai ympäristöstä tullutta pölyä – mutta maalipinta on vielä suhteellisen hyvässä kunnossa, voi talon ulkonäköä kohentaa pesemällä.

– Rautakaupat myyvät julkisivun pesuun tarkoitettuja aineita lukuisilta eri valmistajilta. Ohjeiden mukaan käytettynä ne ovat turvallisia aineita ja harjaamalla voi vielä tehostaa aineen vaikutusta, kertoo maalausalan yrittäjä ja Tampereen Maalarimestariyhdistyksen puheenjohtaja **Kai Partanen**.

– Pehmeä harja ja normaalilla vedenpaineella toimiva puutarhaletku on hyvä yhdistelmä. Painepesuria en suosittele, koska silloin vesi tulee niin kovalla paineella, että se saattaa tunkeutua rakenteeseen. Kannattaa noudattaa suojausohjeita tarkasti. Silmien suojaaminen on

erityisen tärkeää.

Pesu puhdistuskeinona sopii kaikenlaisille julkisivun pinnoille – puulle, tiilelle, rappaukselle ja vaikkapa karaattilevyille.

Karaattilevyä ei muutenkaan ole tarkoitettu maalattavaksi, joten sille pesu on oikeastaan ainoa toimiva kohenuskonsti.

Pesuun sopiva sää on varjoinen tai kuiva pilvipouta eikä hentoinen sadakaan haittaa. Auringossa pesuun tarkoitettu aine saattaa kuivua liian nopeasti eikä se tee pinnalle hyvää.

Esikäsittelyssä ei parane oikaista

Jos talo on joka tapauksessa tarkoitus maalata, on pesu rappaukselle ja tiilipinnalle yleensä riittävä keino pinnan puhdistamiseksi ennen maalausta. Jos pinta ei ole kovin likainen, voi pelkkä harjaus kovalla katuhar-

jalla riittää esikäsittelyksi. Pääasia on, että kivipinnasta saadaan irtolika pois.

Iso osa suomalaisista omakotitaloista on puuverhoiltuja ja monet ovat omakohtaisesti tutustuneet sellaisen maalaamiseen esimerkiksi talokoolaisena. Puupinnan maalaaminen on siis useimmille tuttua. Joitakin niksejä toki puuverhoilun maalaamisessakin on.

– Jos vanha maalipinta on kunnolla kiinni pohjassaan, niin ei sitä tarvitse ruveta irrottamaan. Riittää, että kaikki irtoava aines skrapataan irti siihen tarkoitettulla työkalulla, muistuttaa Partanen.

Hiekkapuhallus puolestaan on hänen mukaansa järeä toimenpide, joka on jätettävä suosiolla ammattilaiselle. Talon pinnassa voi nimittäin olla haitta-aineita – kuten asbestia tai lyijypitoista maalia – jotka on käsiteltävä oikealla tavalla ja ammattilainen

tietää, miten se tehdään.

Varmista rakennusvalvonnasta, onko värin valinnalle rajoituksia

Ennen kuin voi laittaa pensselit heilumaan iloisen talkooporukan kanssa, on vielä hoidettava muutama asia. Ensimmäiseksi täytyy tietysti korjata laudoituksessa lahovauriot ja vastaat sekä hankkia riittävä määrä maalia.

On myös hyvä selvittää kunnan rakennusvalvonnasta, onko asuinalueelle määritelty, millä värillä talon voi maalata. Muuten voi käydä niin, että homman saa tehdä kahteen kertaan, kun joutuu maalaamaan talon kokonaan uudelleen hyväksytyllä värillä.

Jos talon väri ei vaihdu ja vanha

maalipinta on pääosin hyväkuntoi-
nen, voi huoltomaalata vain pienem-
män alueen.

– Sitä ei kannata yrittää tehdä paik-
kamaalauksena, sillä lopputulos on
väistämättä kirjava. Aurinko muut-
taa ajan kanssa seinän väriä ja vaikka
vanhat värinumerot olisivatkin tal-
lessa, ei uusi maali koskaan ole tis-
malleen samanvärinen. Kannattaa
siis sellaisessa tapauksessa maala-
ta koko seinä, jolloin lopputulos on
kaunis ja siisti.

Öljymaalia vain öljymaalin
päälle, punamultaa vain
punamullan päälle

Miten sitten saa selville, millä maalil-
la talo on aiemmin maalattu ja mil-
laista maalia sen päälle voi sutia, el-
lei ole tiedossa, mikä se aiempi maali
mahtaa olla? Alla on lyhyt opas sii-
hen, miten maalit voi erottaa toisis-
taan. Jos haluaa pelata varman pääl-
le, on maalitehtailla maksullinen
analyysipalvelu, jonne voi lähettää
näytteen seinässä olevasta maalista.

Pääsääntö on, että nykyaikaiset ve-
siohenteiset maalit käyvät käytän-
nössä kaikille pinnoille. Öljymaalia
voi käyttää vain öljymaalilla maalat-
tuun pintaan. Samoin punamulta on
varminta huoltomaalata vain puna-
mullalla. Kuullotteet voi huoltomaa-
lata samantyyppisellä kuullotteella
tai peittävällä maalilla.

Muuten on pitkälti makuasia, ha-
luaako käyttää vesiohenteista vai ölj-
jymaalia. Vesiohenteinen on jonkin
verran helpompaa työstää. Se myös
kuivuu nopeasti, joten seuraavan
kerroksen maalaamiseen pääsee
sukkelammin.

Monet vannovat öljymaalin ni-
meen. Jos on varma siitä, että sei-
nässä oleva maali on öljymaalia, niin
toki siihen uusi kerros samaa tavaraa
on oivallinen valinta. Kannattaa ot-
taa huomioon, että öljymaali kuivuu
hitaasti, joten urakka kestää pidem-
pään. Välineet on pestävä liuottimel-
la, jos ne haluaa pestä. Usein välineet
menevät poisheittokuntoon koko tal-
lon maalauksessa, joten työlääseen
liuotinpesu-urakkaan ei välttämättä
kannata ryhtyä.

Pensselit heilumaan!

Sitten päästäänkin jo itse asiaan eli
talon maalaamiseen.

– Vuori- ja nurkkalautoja ei tarvit-
se irrottaa, jos niitä ei tarvitse uusia
muista syistä. Jos ne uusitaan, niin
silloin kannattaa tietysti maalata ne
irrallaan ja töpöttää viimeiseksi pai-
kalle laitettujen lautojen naulankan-
nat piiloon, sanoo Partanen.

– Kannattaa myös varautua siihen,
että kun talossa on uusi hieno maa-
lipinta niin seinässä kuin vuorilau-
doissakin, niin ikkunoiden puitteet
saattavat näyttää väsähtäneiltä. Kan-
nattaa siis varautua maalaamaan ne-
kin.

Puuverhoiltuun pintaan paras työ-
väline on nimenomaan talon maa-
laamiseen tarkoitettu pensseli. Ra-
patun pinnan maalaamiseen voi
harkita maaliruiskun käyttämistä –

varsinkin jos pinta on rakenteeltaan
kovin karkea ja röpyläinen. Silloin
täytyy tietysti esimerkiksi ikkunat
suojata huolella.

– Hienorakenteisempi rappaus-
pinta on mahdollista maalata pit-
käkarvaisella telalla. Rapatuille pin-
noille sopivat kiviseiniin tarkoitetut
maalit. Niitä käytetään myös puuver-
hoillun talon betonisokkeliä maalat-
taessa.

Tiilipinta on verhoilumateriaali-
na kaikkein kestävin ja sen kohenta-
misessa auttaa yleensä pelkkä pesu.
Vettä tosin kuluu, koska erityisesti
kahitiilet imevät vettä reippaasti.

– Tiilipinnankin voi toki maala-
ta, mutta jos talo on tehty tiilestä,
niin se on tehty syystä. Jos tiilisei-
nän maalaa, niin talosta tulee hel-
posti keinotekoisen näköinen, koska
yleensä laastisaumat ovat eriväriset
ja se kontrasti maalattaessa mene-
tetään. Joskus halutaan maalata kui-
tenkin esimerkiksi ovisyvennys vaa-
leammaksi.

Jos päätyy maalaamaan tiilitalon,
löytyy markkinoilta tiilelle tarkoitet-
tuja maaleja.

Muista oma ja
talkoolaisten
työturvallisuus

Paras maalaussää on varjoinen tai
kuiva pilvipouta. Auringossa maali-
pinta kuivuu liian nopeasti eikä tartu
kunnolla alustaan, vaan jää helposti
kalvoksi pinnalle ja alkaa sitten het-
ken päästä lähteä liuskoina irti.

Jos urakkaan ryhtyy itse, pitää tie-
tysti muistaa työturvallisuus. Tikkaat
on huonoin mahdollinen ”teline”, sil-
lä vahinkojen vaara on todella suu-
ri. Rakennuskonevuokraamosta voi
vuokrata pienen, auton perässä ve-
dettävän henkilönostimen. Se on oi-
kein käytettynä hyvin turvallinen lai-
te, sillä jos laite ei ole tukevasti tasa-
painossa, se ei yksinkertaisesti toimi.
Joka tapauksessa korissa olijalla pi-
tää olla asianmukaiset turvavarus-
teet eli vähintään turvaköysi ja -val-
jaat.

Rakennuskonevuokraamoista saa
myös asianmukaisia, määräykset
täyttäviä telineitä. Itse ties mistä jäte-
laudasta rakennetut telineet eivät ole
sellaisia ja jos vahinko sattuu, niin
erittäin todennäköisesti vakuutus ei
vahinkoa kata.

Jos maalaa talon talkoilla, kannat-
taa ottaa talkoolaisia varten talkoo-
vakuutus. Tietysti pitää huolehtia sii-
tä, että jokaisella on suojavarusteet
eli vähintäänkin suojalasit ja hans-
kat.

Jos ei halua käyttää koko kesälo-
maansa talon kimpussa hikoillen tai
henkilönostimen korissa keikkuen,
voi työn aina teettää ammattilaisella.
Silloin on suositeltavaa käyttää asi-
ansa osaavaa ja velvoitteensa täyttä-
vää ammattilaista. Ovelta ovelle kau-
pustelijoiden houkutuksiin ei pidä
langeta.

*Haastateltava on toiminut alalla
36 vuotta, on Maalausliike Partanen
Oy:n yrittäjä ja Tampereen Maala-
rimestariyhdistyksen puheenjohtaja.*

Monipuoliset rakennus -ja remonttityöt

- isot tai pienet kohteet
Kuopion alueella

YHTEYSTIEDOT

Matias Puhakka
p. +358 40 413 6569
matias.puhakka @ puhrak.fi

Miten voi tunnistaa vanhan maalin?

Tässä joitakin konsteja, joiden
avulla pystyt selvittämään
maalityypin. Jos epäilyttää,
tee useamman maalityypin
kokeet. Liituaminen testataan
puhdistamattomalle pinnalle,
muut testit vedellä puhdiste-
tulle ja kuivatulle pinnalle.

• Vesiohenteinen akrylaatti-
maali tai peittävä puunsuo-
ja on joustava eikä katkea
taivutettaessa. Se ei liitua, ei
ole jauhomainen ja pinnan
halkeamat kulkevat puun
syiden suuntaisesti. Ta-
loussprii (esim. etanoli, Sinol)
pehmittää ja liuottaa selvästi
pintaa hangattaessa. Se myös
palaa huonosti ja savu haisee
muoville.

• Öljymaalin pinta on kova ja
maalikalvo murenee taivu-
tettaessa. Pinta on liituava;
jauhomaista maalia jää
hangattaessa sormeen. Pinta
halkeilee ruutumaisesti. Lipeä

(esim. Kodin Putkimies) aihe-
uttaa kellastumista ja peh-
mittää maalia. Talousspriin
vaikutus on vähäistä, maali
palaa hyvin ja savu haisee
öljylle.

• Kalvoa muodostavien kuul-
lotteiden pinnalla on lakka-
mainen kalvo ja puun syyt
näkyvät läpi.

• Muiden kuullotteiden pin-
nassa ei ole yhtenäistä kal-
voa, puun syyt näkyvät läpi ja
kuullote kuluu vanhetessaan,
varsinkin etelän ja lännen
puoleisella seinällä.

• Punamultamaali ei muo-
dosta yhtenäistä kalvoa, on
jauhomainen ja pinnasta
irtoaa hangatessa punaista
pigmenttiä. Vanhetessaan
punamultamaali kuluu pois,
puupuhtaaksi. ■

Lähde: Tikkurila

Teksti: Elina Salmi

Hyvin huollettu katto kestää pitkään

Vesikatto on talon tärkein osa, sillä ongelmia syntyy, jos vesi pääsee rakenteisiin. Siksi kattorakenteet on hyvä tarkastaa vähintäänkin pintapuolisesti pari kertaa vuodessa. Kun havaitut puutteet korjataan nopeasti kestää kattokin pidempään.

Yleisimmin käytetyt katon katemateriaalit ovat meillä pelti, tiili ja huopa. Peltikatto kestää vähän rasituksesta riippuen helposti puoli vuosisataa. Tiilikatto puolestaan kestää ainakin saman ajan ja savitiilikatto saat-
taa selvitä käyttökelpoisena satakin vuotta. Huopakatto on lyhytikäisin ja tulee tiensä päähän keskimäärin 25 vuodessa.

Katemateriaalista riippumatta katto pitää tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti. Muuten katon käyttöikä laskee dramaattisesti. Katolle kertyy kaikenlaista roskaa varsinkin silloin, jos lä-

hellä on paljon puita. Yksinkertaisin huoltotoimenpide onkin pitää katto puhtaana.

– Uudehkollekin katolle alkaa varjon puolelle kertyä sammalta ja muuta kasvustoa muutamassa vuodessa sen valmistumisen jälkeen. Katolle päätyy helposti myös lehtiä ja risuja. Ne pitää poistaa säännöllisesti, muistuttaa neuvontainsinööri **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry:stä.

– Sammaleen ja muun kasvuston poistamiseen voi käyttää siihen erityisesti tarkoitettua ainetta. Se pitää

levittää ehdottomasti kuivaan sammaleeseen eikä muuta tarvitse tehdä. Aine tappaa sammaleen ja se tulee sateiden mukana alas.

– Jos ei halua käyttää torjunta-aineita, voi kasvuston poistaa harjalta ja vedellä. Myös painepesuria voi käyttää, mutta maltillisella teholla, ettei vesi tunkeudu peltien tai tiilien limityksen alle. Huopakatto on muutenkin herkempi vaurioille, joten sen kanssa on oltava vielä varovaisempi.

Katon peseminen säännöllisesti on muutenkin suositeltava huoltotoimenpide. Peseminen tehdään harjalta alaspäin. Viimeiseksi puhdistetaan rännit ja tarkastetaan, että sadevesijärjestelmä toimii moitteettomasti. Jos lika on jo päässyt pinttymään, voi käyttää katonpesuun tarkoitettua pesuainetta.

Kattohommissa oltava aina kaveri

Katon ja rännien puhdistuksen yhteydessä on hyvä tarkastaa silmämääräisesti katon kunto ulkopuolelta. Onko peltikaton pinnoite tai maalaus vielä kunnossa tai onko tiilissä halkeamia? Peltikatoilla lämpötilan vaihtelut aiheuttavat metallin lämpölaajenemista ja saa aikaan kiinnitysruuvin tai -naulojen löystymisen ajan mittaan – niitäkin on syytä silmäillä.

Kun on kerran katolle menty,

kannattaa ja pitää samalla tarkastaa kattoturvaluotteiden kiinnitysten kunto, niiden alapuoliset pellit tai kattotiilet ja kaikki läpiviennit. Havaitut viat on korjattava pikimmiten.

On tietysti selvää, että katolle mentäessä on ehdottomasti käytettävä suojavarusteita eli oikein kiinnitettyä turvaköyttä ja -valjaita. Kattohommiin ei myöskään pidä koskaan ryhtyä yksin.

Jos se on mahdollista, kannattaa katon kunto tarkastaa myös alapuolelta, sillä tiili- ja peltikatot eivät koskaan ole sataprosenttisesti vedenpitäviä. Tuulella ja tuiskulla vesi ja lumi menevät pienimmistäkin raoista läpi. Jos vesikaton alla on joko selvä ullakko tai vähintään ryömittävä tila, voi siellä käydä etsimässä mahdollisia vuotoja. Vuotojen etsiminen kannattaa tehdä kunnan sateen aikaan tai heti sen jälkeen.

Samalla voi tarkastaa aluskatteen kunnan.

– Haluaisin korostaa että vesikaton tärkein osa on minun mielestäni aluskate, sillä se pitää veden ja kosteuden poissa kattorakenteista. Vaikka katto olisi tiivis, niin peltikattoon kondensoituu joka tapauksessa vettä ja se valuu aluskatetta pitkin pois rakenteesta. Aluskatetta ei voi huoltaa, vaan jos se pettää, on vaihdettava koko katto, toteaa Jokela.

KATTOHUOLTOA AMMATTITAITIDOLLA!

Varaa aika maksuttomaan katon kuntoarviokäyntiin!

P&P-Kattohuolto Oy

044-3609034 / info@pp-kattohuolto.fi

www.pp-kattohuolto.fi

Katon voi huolto- maalata itse

Nyky aikaisten kattopeltien pinnoitteet kestävät yli 25 vuotta ja itse pelti hyvinkin 50 vuotta. Vanhemmat pellit taas on usein maalattu ja maalaus rapistuu todennäköisesti lyhyemmässä ajassa kuin mitä itse pelti kestää. Jos maalaus irtoaa, voi katto alkaa ruostua.

– Jos peltikatto on jo alkanut ruostua, on huolto auttamatta myöhässä. Kannattaa mieluummin huoltaa silloin, kun pinta on vielä ehjä. Toisaalta vaikka pelti olisi jo alkanut ruostua, niin se kyllä kestää ehjänä vielä pitkään. Ruostuminen on siis lähinnä esteettinen haitta. Katon tärkein asia on kuitenkin estää veden pääsy rakenteisiin, toteaa Jokela.

Katon maalaaminen ei ole halpaa lystiä. Jos katto on jo teknisen käyttöikänsä ehtopuolella, kannattaa harkita, käyttääkö rahat katon maalaamiseen vai katon uusimiseen kokonaan. Katon huoltomaalauksen voi tietysti tehdä itse paikkamaalauksena, mutta on hyvä ymmärtää, että lopputulos on iloisin kirjava. Maalit kun haalistuvat aurinгон vaikutuksesta joka tapauksessa, joten katolla olevan maalin väri ei enää vastaa alkuperäistä värinumeroa.

Katon maalaukseen pitää käyttää siihen tarkoitettuja maaleja. Pikku-naarmut peittyvät kertamaalauksella, peltiin saakka ulottuvat on hyvä maalata kahteen kertaan. Huoltomaalaus tulee todennäköisesti vastaan parikymmentä vuotta katon valmistumisen jälkeen, mutta jos talo sijaitsee kovin kuormittavalla alueella eli ympäristössä esiintyy esimerkiksi happamia sateita tai on runsaasti nokea, likaa tai suolayhdisteitä, voi maalausväli olla selvästi lyhyempi.

Nyky aikaisten teräspeltien pinnoite kestää 30–50 vuotta. Vanhemmista se on saattanut alkaa irrota ja sen voi pinnoittaa uudelleen. Pinnoittaminen jakaa mielipiteitä – toisten mielestä se on turhaa puuhaa ja rahanhaaskausta, toiset uskovat sen hyvinkin jatkavan katon ikää vuosikymmenillä. Se kannattaako peltikatto pinnoittaa uudelleen, on tapauskohtaista ja jokaisen harkittava itse oman kattonsa kohdalla.

Tiilikatollekin on omat maalinsa

Peltikattoja on meillä eniten, mutta tiilikattokin on vähintään yhtä hyvä vaihtoehto ja hiljaisempi kuin peltikatto. Hyvin tehty ja säännöllisesti huollettu tiilikatto kestää ainakin siihen saakka, kun tulee muutenkin aika uusia koko katto.

Koska tiili on huokoinen materiaali, tarttuvat sammaleet ja muu kasvusto siihen herkemmin kuin peltikattoon. Siksi tiilikatto on puh-

distettava säännöllisesti. Roskat poistetaan joko harjaamalla tai pesemällä. Taitekohdat – kuten sisäjiirit ja seinäliitokset – on puhdistettava huolella. Rikkoutuneet tiilet tietysti korvataan uusilla mahdollisimman pian. Siksi onkin hyvä, jos kattotiiliä on vaihtoa varten jonkin verran jemmassa.

Tiilikaton voi myös maalata siihen erityisesti kehitetyllä maalilla.

Huopakattoa on kohdeltava varoen

Monen talon hattuna on huopakatto. Huopaa on käytetty paljon julkisissa rakennuksissa ja se on oikeastaan ainoa katemateriaali, joka soveltuu loivalle tai tasakatolle. Huopa ei ole hyvin hoidettunakaan yhtä kestävä kuin pelti tai tiili. Sen tekni-

nen käyttöikä on noin 25–30 vuotta. – Huopakatossa ongelmaksi saat-
taa muodostua se, että se on samaan aikaan vesikate ja aluskate. Tiiviinä rakenteena se kondensoi vettä huovan alle riippumatta siitä, onko huopa asennettu umpiponttilaudoituksen vai levytyksen päälle. Koska huopa ei läpäise vesihöyryä, niin kosteus imeytyy alusrakenteeseen, joka aikojen saatossa alkaa lahota. Huomionarvoista on sekin, että mitä loivempi katto, sen haasteellisempaa on saada katon alle riittävä tuuletus. Tämä lisää huollon tarvetta ja lyhentää katon käyttöikää, sanoo Jokela.

Huopa on melko arka materiaali – siksi sitä on kohdeltava hellästi. Pinta rikkoutuu helposti, joten kasvustoa poistaessa tai kattoa pestessä ei pintaa saa hangata liian kovaa, ettei riko huovan pintaa. Jos pesemiseen käyttää painepesuria, on se tehtävä maltillisella paineella.

Jos huopakattoon tulee reikä, on se tietysti paikattava mahdollisimman pian, jotta isoilta vahingoilta välttyttäisiin. Reiän ympäristö puhdistetaan huolellisesti, siihen levitetään bitumiliimaa ja laitetaan huopapaikka. Ilmakuplat poistetaan ja paikan päälle voi vielä ripotella hiekkaa, joka harjataan pois seuraavana päivänä.

Meillä Suomessa lumikuormat on rakennusmääräyksissä mitoitettu niin, että ne ylittyvät pientaloissa erittäin harvoin. Joskus lumenpoisto voi kuitenkin olla tarpeen erityisesti tasakattoisilta tai hyvin loivilta katoilta tai siksi, että lumi katolta pudotessaan voisi aiheuttaa vakavan vaaran sivullisille ohikulkijoille. Silloin lumi poistetaan varovasti lapiolla tai lumikolalla ja sitä jätetään katolle 10–15 senttimetriä vahva kerros.

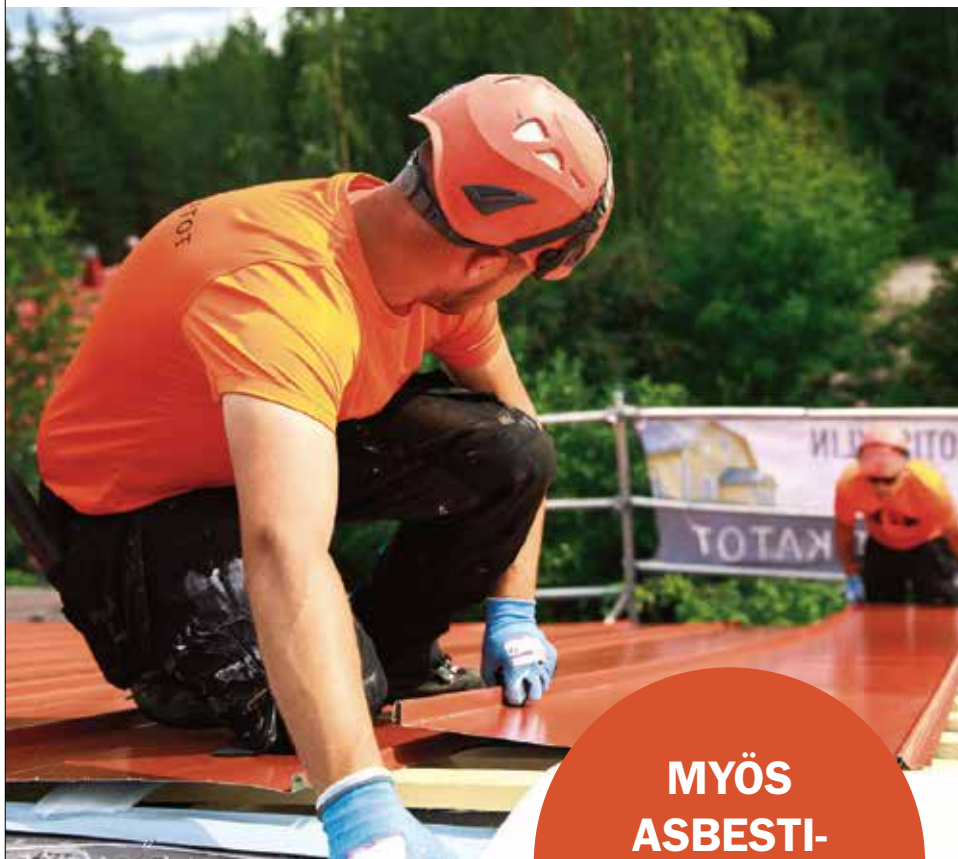
Erityisen varovaisesti pitää toimia huopakatolla, ettei vahingossa riko huovan pintaa. Lunta tai jäätä ei saa huopakatolta yrittää poistaa jäätuurralla, koska sillä saa lähes varmasti lyötyä reiän katteeseen, vaikka olisi kuinka varovainen. ■

PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kotitalousvähennyksen muutos näkyy arjessa

Erilaisia ostopalveluita käytetään nykyisin laajasti niin vanhustenhoidon tukena kuin helpottamaan esimerkiksi lapsiperheiden arkea. Vuoden alussa voimaan tullut kotitalousvähennys iskee kuitenkin lujaa palveluja tarjoaviin yrityksiin.

Kotitalousvähennys pieneni tuntuvasti vuoden alusta lähtien. Siinä missä remonttitöistä saatavan vähennyksen enimmäismäärä oli aiemmin 2 250 euroa, ja kotitalous-, hoiva- ja hoitotöistä saatavan vähennyksen enimmäismäärä 3 500 euroa, jatkossa näistä kaikista voi saada vähennystä enintään 1 600 euroa per henkilö. Myös vähennysprosentit muuttuivat: jos työn ostaa yritykseltä, aiemman 40 % sijaan vähennys on nyt 35 % työn osuudesta.

Monilla toimialoilla uudistus otettiin vastaan pettymyksellä. Kotitalousvähennyksen muutosten todettiin näkyvän suoraan palvelujen kysynnässä. Myös esimerkiksi Omakotiliitto otti asiaan kantaa, muistuttaen remontti-innon hiipumisen voivan johtaa omakotitaloissa korjausrästeihin ja niiden myötä pahimmassa ta-

pauksessa lisävaurioihin.

Kotitalousvähennys onkin ollut tärkeässä roolissa, ja monet ovat hyödyntäneet sitä monipuolisesti helpottaakseen arkeaan. Remontti- ja siivouspalveluiden lisäksi kotityöpalveluyrityksiltä hankitaan niin ruoka-ateriapalveluita, pyykkihuoltoa kuin IT-apuakin.

Miten vähennykseen tehdyt muutokset tulevat vaikuttamaan kotityöpalvelua tarjoaviin yrityksiin – ja sen myötä ennen kaikkea asiakkaille tarjottuihin palveluihin?

Ostopalvelut tärkeä osa vanhustenhoitoa

Suomen Kotityöpalveluyhdistys ry:n puheenjohtaja **Eija Lenkkeri** toteaa kotitalousvähennyksellä olevan suuri merkitys heidän alalleen, joka on

käytännössä syntynyt vähennyksen ympärille. Hän lisää, että kotityöpalvelua on toki tehty aina jossain muodossa – suurimmalta osaltaan se ei ole vain ollut niin ammattimaista kuin mitä siitä kotitalousvähennyksen myötä tuli.

– Suurin osa on tietysti siivoamista tai kodin kunnostamista. Sitten on jonkin verran ruoka-ateriapalveluita, tekstiilipalvelua, pyykkihuoltoa ja IT-palveluita, hän kertoo.

Palvelut voivat sisältää myös monipuolista avustamista niin toiminoissa kotona kuin kodin ulkopuolellakin.

– Käydään kaupassa yhdessä ja esimerkiksi hautausmaalla vanhuksen kanssa. Se on iso juttu vanhukselle, jos ei ole omaisia.

Yrityksiltä ostettujen palvelujen merkitys onkin korostunut erityisesti

vanhustenhoidossa. Nykytilanteessa laitoshoidon sijaan ikäihmiset pyrittään usein hoitamaan kotonaan.

– Pyritään siihen, että vanhus voisi asua kotona. Mutta se palvelu, mitä kunnat tuottavat, ei riitä siihen että voi asua kotona. Siihen ostetaan lisäksi muita palveluja, Lenkkeri huomauttaa.

Asiakkaat karsineet tilauksia vähennyksen heikennyttyä

Kotitalousvähennyksen muutos tapahtuikin tilanteessa, jossa monien asiakkaiden palveluntarve on yleisesti kasvussa.

– Nyt kun vähennys on pienentynyt prosentuaalisesti ja yläraja madaltunut, kentällä on tapahtunut jo sitä, että palveluita ostetaan todella

paljon vähemmän, Lenkkeri ker-
too.

Hän toteaa asian nousseen esille
keskusteluissa jäsenyrittäjien ja yh-
distyksen hallituksen jäsenten kans-
sa. Iäkkäiden asiakkaiden lapset ovat
jopa ilmoittaneet, etteivät nämä sai-
si enää ottaa palveluita kustannus-
ten noustua. Esimerkiksi siivoami-
nen vanhuksen luona on sen sijaan
saatettu siirtää lapsenlapselle.

– Yksi yrittäjä kertoi, että nyt ovat
ihan lapsiperheet lopettaneet siivo-
ukset tai vähentäneet siivouskertoja.
Jos on käyty joka viikko, nyt käydään
joka toinen viikko tai kerran kuukau-
dessa.

Jos 4–5-henkisessä perheessä käy-
dään siivoamassa vain kerran kuus-
sa, se myös näkyy arjessa, Lenkkeri
huomauttaa. Pahimmillaan se lisää
perheenjäsenen kuormitusta ja ai-
heuttaa eripuraa.

– Kotitalousvähennysoikeutta pi-
täisi laajentaa niin, että vanhemmat
pystyisivät ostamaan lapsille palve-
luja ja tukemaan arkea.

**Vaarana harmaan
talouden kasvu**

Kotitalousvähennyksen muutoksen
aiheuttamat vaikutukset olivat ha-
vaittavissa yritysten toiminnassa jo
viime vuoden lopussa. Ne osuivat
etenkin henkilöstöön.

– Jo silloin kun tuli tieto, että ko-
titalousvähennys tippuu näin pal-
jon, on annettu lomausvaroituk-
sia, Lenkkeri kertoo.

Hän kertoo yritysten tehneen vii-
me vuoden puolella enää vain mää-
räaikaisia työsopimuksia ja ryhty-
neen myös eläkejärjestelyihin. Jos
asiakkaat lakkauttavat sopimuksia
tai supistavat ostamia palveluita
jatkossa samaa tahtia kuin nyt, odo-
tettavissa onkin kylmää kyytiä.

Riskinä on etenkin harmaan ta-
louden kasvu. Lenkkeri toteaa sen
näkyvän jo pääkaupunkiseudulla.

– Tehdään pimeästi ja yrittäjil-
tä kysytään jo, teetkö ilman laskua,
puhtaana käteen. Siinä jää tulematta
yritysvero, henkilöstövero ja myös
ALVit jäävät tulematta, hän luettelee.

– Puhuimme jo ennen kuin tämä
päättös nuijittiin läpi, että kukaan ei
ole laskenut sitä, mikä vaikutus sillä
on, kun jää verokertymät tulematta.

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistuen ehdot muuttuvat vuoden 2025 alussa. Suurin muutos on tulojen ja omaisuuden vaikutuksen kasvaminen.

- Tulojen lisäomavastuu nousee 43,5 %:iin tulorajan ylittävistä osasta (aiemmin 41,3 %). Samalla omaisuusrajat laskevat, ja omaisuudesta laskettava tuloprosentti nousee 15 %:iin (aiemmin 8 %).
- Indeksijäädytys jatkuu, eli asumismenoihin liittyvät enimmäismäärät pysyvät samoina kuin vuonna 2024.

»

**Kaikkoavatko
pienyritykset harvaan
asutuilta alueilta?**

Kotitalousvähennyksen muutok-
sen koko vaikutukset kotityöpalve-
luaan jäävät kuitenkin vielä nähtä-
väksi. Lenkkeri ounastelee sen joh-
tavan esimerkiksi maaseudulla mo-
nien yritysten toiminnan loppumi-
seen.

– Varsinkin yksinyrittäjät tule-
vat miettimään vakavasti, että onko
tämä enää kannattavaa.

Jos toiminta ei ole kannattavaa tai
asiakkaita joudutaan haalimaan pit-
kin pitäjää, ei ole enää taloudellista
mahdollisuutta pyörittää yritystoi-
mintaa.

Hän peräänkuuluttaa alan yrityk-
siltä kykyä miettiä, voitaisiinko pal-
veluita muokata tai muotoilla uusik-
si vastaamaan tämän hetken haas-
teisiin.

– Varsinkin nämä, jotka tarjoavat
kotisiivousta tai joilla on mahdolli-
suus koti toimistosiivoukseen, ovat
laajentaneet ja lähteneet markkinoi-
maan palveluitaan yrityspuolelle.

**Palveluiden merkitys
arjessa säilyy suurena**

Kun kotitalousvähennystä pienen-
nettiin edellisen kerran vuonna
2020, muutos astui voimaan niin
ikään vuoden alussa, muistuttaa
Lenkkeri. Hän kertoo vaikutusten ol-
leen tuolloin aluksi samanlaisia kuin
tälläkin kertaa: tammi-helmikuussa
asiakkaat vähensivät palveluiden os-
tamista.

– Ei ostettu palveluita ja supistet-
tiin käyntejä. Mutta asiakkaat huo-
masivat sen, mikä vaikutus sillä oli
arkeen, ja sitten tuli maaliskuun
kuu. Yksikin yrittäjä sanoi, ettei ollut
ikään rekrytoinut niin paljon henki-
löstöä kerralla, kuin silloin.

Ostopalveluiden merkitys oman
arjen helpottamisessa konkretisoi-
tuu etenkin silloin, kun niitä ei enää
hankita entiseen tahtiin. Lenkkeri
toteaa ajan olevan kuitenkin monille
taloudellisesti haastava ja hintojen
yleisesti nousussa, joten samanlais-
ta ilmiötä ei ole odotettavissa. Pelko-
na onkin, että jatkossa noita tärkei-
tä palveluita ryhdytään hankkimaan
pimeästi.

HOIVA- JA KOTIPALVELU STIINA

Koti- ja hoivapalveluja
vankalla ammattitaidolla
ja aidolla välittämällä.

Tutustu ja ota meihin yhteyttä jo tänään!

Yli 10 vuoden
kokemuksella!

p. 050 440 8414 • riitta.syysjoki@gmail.com • www.stiina.fi

Tykkää meistä FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

ONNI kotisiivous

Laadukas siivouspalvelu

Säännöllinen ylläpitosiivous,
ikkunoiden pesu, muuttosiivous ja muut
siivoustyöt hoituvat luotettavasti Onnin
ammattilaisilta nopeallakin aikataululla!

Voit vähentää jopa 35 % siivouksen
hinnasta kotitalousvähennyksen avulla.

Ota yhteyttä **09 8564 6541**
tai **onnikotisiivous.fi**

Tutustu lisää
verkkosivuilla!

10% alennus ikkunanpesusta

Saat alennuksen koodilla
AURINKO10. Etu on voimassa
30.4.2025 asti ja sitä ei voi
yhdistää muihin etuihin.

Hei lukija

Askarruttaako
kodin remointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Oletko jo
tutustunut?

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Eläkettä saavan hoitotuki

Eläkettä saavan hoitotuki on tarkoitettu helpottamaan sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan kotona asumista ja siellä tapahtuvaa hoitoa. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia. Toimintakyvyn tulee olla heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan.

Hoitotuki maksetaan avuntarpeen, ohjauksen ja valvonnan tarpeen perusteella kolmeen ryhmään porrastettuna:

1. Perushoitotuki (84,17 €/kk): Viikoittainen avuntarve tai ohjauksen ja valvonnan tarve henkilökohtaisissa toiminnoissa. Sokealla ja liikuntakyvyttömällä on aina oikeus vähintään perushoitotukeen.
2. Korotettu hoitotuki (183,36 €/kk): Jokapäiväinen aikaa vievää avun tarve useissa henkilökohtaisissa toiminnoissa tai säännöllinen ohjauksen ja valvonnan tarve.
3. Ylin hoitotuki (387,73 €/kk): Ympäri vuorokautinen tarve toisen henkilön hoitoon ja valvontaan.

Palveluseteli

Palvelusetelin tarkoituksena on lisätä asiakkaan valinnanmahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointialue päättää, ottaako se palvelusetelin käyttöön sekä mihin palveluihin ja missä laajuudessa seteliä käytetään. Hyvinvointialue päättää myös, onko palveluseteli tulositon- tai vaikeavammaisten vai kaikille käyttäjille samansuuruinen.

Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä palvelusetelistä. Tällöin hyvinvointialueen on ohjattava hänet muilla tavoin järjestettyyn palveluun. Asiakkaalla ei ole oikeutta vaatia palveluseteliä. Asiakkaan palvelun ja hoidon tarve on arvioitava sekä laadittava palvelusuunnitelma ennen palvelusetelin myöntämistä.

Palvelusetelin arvon tulee olla asiakkaan kannalta kohtuullinen. Maksuttomaksi säädettävistä palveluista ei saa jäädä maksettavaksi omavastuusuutta.

Sosiaalipalveluja voi saada arvonlisäverottomasti

Jos toimintakyky on heikentynyt esimerkiksi iän, vamman tai sairauden takia, sosiaalihuoltopalveluja on mahdollista saada arvonlisäverottomasti. Toimintakykyarvion tekemiseen ei tarvita lääkärintodistusta. Mahdollisia arvonlisäverottomia palveluja ovat:

1. Kodinhoitopalvelut: siivous, ruuanlaitto, pyykinpesu ja muut päivittäiset askareet
2. Henkilökohtainen avustaminen: pukeutuminen, peseytyminen, lääkehoito ja muiden päivittäisten toimintojen avustaminen
3. Asiointipalvelut: kaupassa käynti, pankkiasiat ja muut ulkopuoliset asiointit avustajan kanssa tai hänen toimestaan
4. Seurapalvelut: sosiaalista kanssakäymistä, ulkoilua ja muita aktiviteetteja

Lähteet: www.elakeliitto.fi, www.senioriliitto.fi, www.kela.fi, www.stm.fi ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kroketti on pihapelien klassikko

Kroketin mestaruudesta on mitelty kesästä toiseen monilla pihoil- la, enemmän tai vähemmän leik- kimielisesti. Ohessa tiivistetty ver- sio Suomen Krokettiliiton koosta- mista pelisäännöistä tulevan ke- sän otteluita varten.

Pelialueelle sijoitetaan aloitus- ja maalitolppa, joiden väliin sijoitetaan vapaasti haluttu määrä portteja. Pelin tarkoituksena on kiertää rata omalla pallolla aloitustolpasta maalitolppaan läpäisten kaikki kentän portit oikeassa järjestyksessä ja oikeasta suunnasta. Ensimmäinen pelaaja, joka osuu

pallollaan omalla lyöntivuorollaan
maalitolppaan kierrettyään radan,
on pelin voittaja.

1. Pelin aloittaja ratkaistaan tarkkuuslyönnillä, jossa pallo yrittään saada sovitusta kohdasta lyödyksi mahdollisimman lähelle lähtötolppaa. Pelaaja, jonka pallo jää lähimmäksi lähtötolppaa, saa ensimmäisenä valita lyöntivuoronsa.

2. Aloituslyönti lyödään enintään 50 cm päästä lähtötolpasta lyöntivuorojen määräämässä järjes-

tyksessä mihin tahansa suuntaan pelialueella. Portin saa läpäistä heti aloitusyönnillä. Portti on läpäisty kun pallo on mennyt oikeasta suunnasta kokonaan portin läpi.

3. Jokainen hyväksytty portin läpäisy tuottaa yhden lisälyönnin, joka tulee käyttää välittömästi samalla vuorolla.

4. Jos portti läpäistään väärästä suunnasta, se täytyy läpäistä oikein päin kahdesti ja lisälyönnin saa vain viimeisestä läpäisystä.

5. Pelaajan osuma omalla pallolla toisen pelaajan palloon (krookeeraus) tuottaa pelaajalle mahdollisuuden lisälyöntiin tai krokkaukseen. Lisälyönti tai krokaus on suoritettava samalla vuorolla.

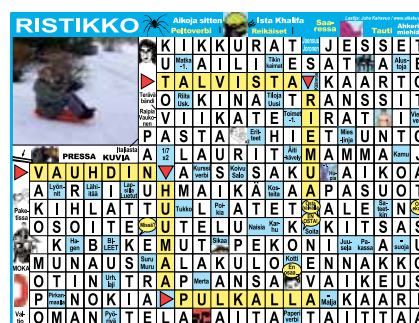
6. Krokkauksessa pelaaja siirtää oman pallonsa krokeerattuun palloon kiinni ja lyö omaa palloaan siten, että vastustajan pallo kimpoaa pois. Kroatessa pelaaja voi asettaa oman jalkansa oman pallon päälle.

Lähde: Suomen Krokettiliitto

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä facebook.com/omakotilehti

facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdessä.

[illegible]

Metalliromun kierrätys tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti

Kierrätä tarpeeton metalliromu
– saat päivän parhaan hinnan ja autat samalla ympäristöä.

0400 910 606, pasi@metallivalitys.fi
Kaatopaikantie 316 (Jäte kukko) Kuopio

www.metallivalitys.fi

RAKENNUSPALVELU NIKKI

Kattomaalaukset, -pinnoitukset ja -remontit

PYYDÄ TARJOUS 044 383 5225
daniel@rakennuspalvelunikki.fi

www.rakennuspalvelunikki.fi

PORAKAIVOJEN JA MAALÄMPÖKAIVOJEN PORAUS 15 VUODEN KOKEMUKSELLA

Porakaivojen poraus • Maalämpökaivojen poraus • Porakaivojen pesu • Erikoisporaukset

KARJALAN
ENERGIAPORAUS

050 314 0588, info@karjalanenergiaporaus.fi
www.karjalanenergiaporaus.fi